

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 01/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 091: Ngày nay người gạt người quá nhiều

Ngày nay người gạt người quá nhiều là bài giảng mà Hòa Thượng đã nói cách đây 40 năm! Con người càng lúc càng tinh vi xảo quyệt, dùng mọi thủ đoạn gạt người, thậm chí dùng đến cả Phật pháp. Khi mùa hè đến, nắm bắt nhu cầu của các phụ huynh muốn đưa con đến rèn luyện qua các trại hè nên họ đã mở các trang mạng lừa đảo, yêu cầu các phụ huynh đăng ký và đóng tiền. Hòa Thượng từng khẳng định *“Phật pháp chân chánh thì không nhắc đến tiền”*.

Phật Bồ Tát ở thế gian, luôn vì người mà lo nghĩ còn người thế gian, suốt đời chỉ vì tiền mà lo nghĩ, vì danh vọng lợi dưỡng mà lo nghĩ cho nên khi khổ đau đến, luôn là cùng tận, không tìm ra nguyên nhân. Họ không biết rằng khổ đau do chính mình tạo ra. Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta học Phật thì phải cẩn trọng, phải có thể phân biệt được tà chánh, phải quý, tốt xấu, chân ngụy.”*** Tuy nhiên không dễ để phân biệt vì có đến 99% họ rất giống chúng ta, chỉ có 1% là không giống. Cho nên, nỗ lực học tập Kinh điển một cách dài lâu là phương pháp giúp chúng ta dần dần biết được đâu là phải quý, đâu là tà chánh.

Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta rằng Quy y Phật là giác. Giác tức là tường tận mọi sự mọi việc và mọi việc phải có kết quả rõ ràng chứ không mơ hồ. Quy y Chánh là không tà. Tà là làm việc với tâm không chân thành. Một chút *“tự tư tự lợi”* hoặc khởi tâm động niệm vì *“ta”* thì không phải là chánh. Từ chỗ này, chúng ta cũng phân biệt được chánh tà. Có nhiều người bị gạt nên Hòa Thượng từng khẳng định rằng *“Phật pháp chân chánh thì không nhắc đến tiền”*. Chánh là hy sinh phụng hiến, chí công vô tư. Mọi sự mọi việc cho dù tốt đến đâu mà phải lo lắng vì tiền là sai rồi.

Chúng ta có thì làm, không có thì thôi hoặc nếu chúng ta đã tận tâm tận lực nhưng tài vật vẫn không đủ để làm một việc gì đó là do chúng sanh chưa có phước. Một sự thật rằng nếu một người có thể tận tâm tận lực *“vì chúng sanh mà lo nghĩ”* thì không thể có chuyện không làm được. Nhà Phật có câu: *“Chí thành cảm thông”* tức nếu chúng ta chân thật chí thành thì trên cảm đến 10 phương chư Phật, dưới cảm đến chúng sanh ở các tầng không gian. Phát tâm chân thật *“vì chúng sanh”* thì Phật Bồ Tát sẽ *“vì chúng ta mà lo nghĩ”*. Việc này Hòa Thượng đã từng nhắc và bản thân tôi cũng có cảm nhận như vậy. Ngài không gạt chúng ta!

Có người hỏi tôi “*Thầy có thiếu tiền không?*” Tôi nói: “*Tôi không thấy thiếu!*” Vì sao? Vì tôi không tham cầu, không làm các việc vượt quá cái mình có. Do đó, không cần phan duyên, tham cầu để chạy đôn chạy đáo. Hiện tại Thầy cô và Phụ huynh đang tập trung ở hai trại hè Huế và Bắc Ninh với gần 1000 học sinh. Trước thời điểm đón các con, Ban Tổ chức, Ban Hậu cần, Ban truyền thông, thầy cô trợ giảng lên tới cả trăm người đã có mặt trước đó chuẩn bị mọi việc. Nhưng hãy xem xét xem, trong đó, có ai phải lo nghĩ, bận tâm đến tiền không? Các con đến tham dự có tốn một đồng tiền nào không? Chỗ các con ăn và nghỉ có đầy đủ không? Rất đầy đủ! Rõ ràng Hòa Thượng nói: “*Bạn có chân thật phát tâm vì Phật Bồ Tát mà làm những việc Phật Bồ Tát đã làm hay không? Nếu có thì bạn không cần phải lo nghĩ vì Phật Bồ Tát sẽ vì bạn mà lo nghĩ*”. Đây là cách Hòa Thượng nói để chúng ta dễ hiểu, chứ thật ra, Phật Bồ Tát không hề phải lo nghĩ bởi vì khi chúng ta chật thật “*vì chúng sanh*” mà làm thì tâm chân thành sẽ chiêu cảm mọi sự mọi việc trở nên thuận tiện, tốt đẹp.

Quy y Tăng là Tịnh, tức không nhiễm. Nếu làm một chút việc đã động tâm thì tâm thanh tịnh đã mất rồi. Nếu động tâm thì thôi đừng nên làm. Từ chỗ này, chúng ta thấy nhiều người vừa làm được một chút việc thì đã phan duyên, cưỡng cầu. Người như thế có phải là người học Phật, là người tốt không? Chắc chắn là không! Người học Phật, người tốt sẽ không có cách làm như vậy! Đây là tiêu chuẩn để chúng ta phân biệt.

Tịnh là không ô nhiễm. Mọi sự mọi việc vì danh vọng, vì “*ta*” mà làm thì thật là đáng sợ. “*Cái ta*” là tập khí xấu ác nhất của con người, tức là vừa làm được chút việc thì thấy bản thân mình hơn người hoặc khi thấy người ta cung kính thì tưởng rằng bản thân tốt đẹp lắm rồi. Ngay ý niệm khởi lên thì tập khí đã sanh trưởng mà chính mình không hề hay biết. Cho nên người xưa dạy chúng ta: “*Việc tốt không bằng không việc gì*”. Bạn làm việc tốt mà tăng thêm danh vọng lợi dưỡng, ảo danh ảo vọng, tăng thêm tham sân si ngạo mạn, hoặc có một chút danh lợi thì tốt nhất không nên làm. Nếu làm thì đời đời bị đọa lạc, vậy thì có nên không?

Phật Bồ Tát không nề nhìn thấy chúng sanh làm việc tốt mà bị đọa lạc. Người nào làm tốt mà bị ô nhiễm tức để mình bị đọa lạc thì họ không phải là người chân thật học Phật pháp mà là đệ tử, học trò của Ma, chính là Ma đạo, đang bị Ma sai sử. Cụ thể hơn, hôm qua có người tặng tôi một túi xôi chuối gỗ nhưng lại lén đưa lên xe, đến lúc về tôi mới biết. Nếu tặng tôi lúc ở chùa với bao nhiêu Phật tử, tôi đã chia sẻ hết cho mọi người. Câu chuyện này là sự phản tỉnh để chúng ta biết cách dụng tâm như thế nào? Cho nên luôn “*vì người mà lo nghĩ*” thì mới là người học Phật, nếu “*vì mình mà lo nghĩ*” thì đã theo Ma rồi. Ma mới “*tự tư tự lợi*”, mới chắt chứa, tham cầu. Đây cũng là chỗ để chúng ta dễ dàng phân biệt.

Hòa Thượng nói rằng trong một xã hội hiện đại, con người ta, càng lúc càng không thật, vậy thì mình phải có đủ năng lực để phân biệt và không gì khác hơn là học Kinh pháp, học tập lời giáo huấn của người xưa. Hôm trước, tôi được đọc lời dạy của người

xưa nói về khí khái của người quân tử. Người quân tử trong giấc mộng mà làm việc sai như tà dâm, vọng ngữ hay trộm cắp thì tỉnh dậy họ còn thấy xấu hổ. Đọc đến đây, bản thân tôi cũng thấy xấu hổ vì người ta chưa học Phật mà còn có sự phản tỉnh, có sự quán chiếu rằng: *“Vì sao trong giấc ngủ mà còn như vậy. Như thế không đáng là mặt quân tử. Người quân tử có thể chết nhưng không thể nhục”*.

Còn chúng ta thì sao, phản tỉnh có mạnh mẽ không? Chúng ta ngày ngày khởi tâm động niệm *“vì mình mà lo nghĩ, vì ta và cái của ta mà lo nghĩ”*. Chúng ta tham cầu, gom góp thì chẳng phải là đã khiến chúng sanh bị thiệt thòi hay sao? Nếu *“vì người khác mà lo nghĩ”* thì biết bao chúng sanh được lợi. Trong khi có biết bao nhiêu người còn nghèo đói thì nhiều người rất giàu lại để dành tiền ở một chỗ. Hoặc có người khi làm được một chút việc tốt thì lại muốn thu tiền, thậm chí mở đạo tràng hay tổ chức khóa tu cũng là để thu lợi, thu tiền về mình. Người quân tử thế gian không bao giờ làm những việc như thế. Họ cảm thấy nhục khi có một ý niệm *“vì mình mà lo nghĩ”*. Ngược lại, con người ngày nay không biết nhục vì luôn khởi tâm *“vì mình mà lo nghĩ”*.

Một người quân tử: *“nhân phi nghĩa bất giao, vật phi nghĩa bất thủ”* tức là người không có đạo nghĩa thì họ không chơi, vật không phải của mình thì họ không lấy. Người quân tử còn như vậy huống hồ chúng ta là người học Phật. Muốn phân biệt được phải quấy, tốt xấu, thiện ác, chúng ta ngày ngày học tập, tiếp nhận giáo huấn của Phật Bồ Tát Thánh Hiền. Cách đây 20 năm, khi phiên dịch bài giảng của Hòa Thượng, tôi nhớ rất rõ lời dạy của Ngài là *“người quân tử thì thấy lợi không màng, thấy khó dần thân”*. Người quân tử là như thế, vậy bản thân chúng ta hãy quán chiếu xem, có phải người học Phật ngày nay nơi nào có lợi thì đến và nơi nào khó khăn thì lẩn trốn hay không? Người như thế thì người quân tử còn không làm được, ở đó mà làm đệ tử của Phật, thầy của trời người hay sao?

Hòa Thượng nói ngày xưa không có nhưng ngày nay, có những người học Phật làm ra những việc kỳ kỳ quái quái khiến sự việc có thêm phần linh thiêng, rồi đi gạt người, để người ta tôn trọng mà cúng dường cho nhiều. Hòa Thượng cho biết từng có người gặp Ngài và tự nói rằng họ đã khai ngộ. Một người chứng quả, khai ngộ sẽ khác với người khác, một người không tham sẽ có biểu hiện khác với người tham. Ví dụ về điều này, chúng ta nhớ tới câu chuyện thầy Thái từng kể trong bộ sách *“Con đường dẫn đến Nhân sinh Hạnh Phúc”*. Thời điểm đó, có một số người đỗ tiến sỹ và được nhà vua tặng con dê. Mọi người ai cũng tranh nhau chọn con dê béo, nhưng có một vị tiến sỹ để cho người khác chọn hết và phần còn lại của ông là một con dê gầy.

Rõ ràng một người tham và không tham hoàn toàn khác nhau. Người khai ngộ khác với phàm phu. Người khai ngộ xa lìa tập khí phiền não, xa lìa *“danh vọng lợi dưỡng”*, hoàn toàn không còn *“tự tư tự lợi”*, không có ý niệm *“tham sân si ngạo mạn”*, ý niệm hưởng thụ *“năm dục sáu trần”*. Người chưa chứng ngộ chắc chắn nhiều ảo danh ảo vọng, *“tự tư tự lợi”* và đầy rẫy ý niệm hưởng thụ. Có người rất xa xỉ, khi uống trà

không thôi, họ cũng phải đốt trầm hương hay đàn hương. Người như thế sao mà chứng quả sao? Họ hoàn toàn chỉ có ý niệm hưởng thụ. Nếu họ có thể dùng tiền tạo nên sự xa hoa ấy đi cứu giúp chúng sanh thì có biết bao nhiêu là chúng sanh được lợi ích!

Hòa Thượng nói: **“*Tâm của người khai ngộ phải thanh tịnh, bình đẳng, đại từ đại bi. Còn nếu họ vẫn còn tâm tham sân, cống cao ngã mạn, vậy thì họ chưa chứng ngộ!*”** Hệ thống chúng ta có nhiều trường trên khắp cả nước, tôi từng đi lại đến những nơi đó, thậm chí ở Đà Nẵng nhiều ngày, nhưng chưa bao giờ tôi ra biển mà lúc nào cũng ra vườn rau và lò đậu để làm việc. Bản thân tôi chưa phải là người chứng ngộ, chỉ là người đang cố gắng thực hành theo lời Hòa Thượng dạy, ngày ngày đang hạn chế thấp nhất tập khí phiền não xấu ác của mình, không để tham sân si ngạo mạn tăng trưởng vì nếu tùy thuận những thứ đó, để nó sanh trưởng thì không xứng là người học Phật.

Hòa Thượng nói: **“*Chính tôi đây vẫn thường gặp phải những người nói với tôi rằng họ đã chứng quả rồi! Vậy thì còn cách nào không? Muốn biết cảnh giới tu hành của mình hay của ai đó, thì từng việc từng việc khởi niệm xem mình có ảo danh ảo vọng, có vì danh vọng lợi dưỡng mà làm không hay làm một cách chí công vô tư, có vì ta hay cái của ta mà làm không?*”**

“*Tu hành cần phải hiểu được lý luận, phương pháp, còn phải biết được cảnh giới cũng giống như mình biết con đường để đi. Chúng ta là người học Phật, phải hết sức cẩn trọng, phải có thể phân biệt được rõ ràng phải quấy, tốt xấu, tà chánh, chân và ngụy. Muốn phân biệt được rõ ràng thì không gì khác hơn là ngày ngày học tập, tiếp nhận giáo huấn của Phật, của Thánh Hiền.*”

Nếu là một người chứng quả thì mọi tập khí phiền não xấu ác không còn hiện hữu. Nếu tham vẫn tham, sân vẫn sân thì người này chưa có công phu. Thế nào là có công phu? Là khi tập khí vừa khởi thì họ đã phát hiện và chặn lại ngay, không để hiện hữu. Họ nói họ không tham nhưng hãy thử quán chiếu xem thì biết ngay, đưa họ 5 triệu, 10 triệu có thể chưa tham, tham nhỏ có thể chưa tham nhưng tham lớn hay đưa cho họ gấp đôi lần, gấp 10 lần, gấp 50 lần thì họ có tham không? Công phu chính là đối trị với tham trong mọi lúc, dù là tham lớn hay tham nhỏ cũng đều phải đối trị.

Mỗi chúng ta đang học Phật phải biết rõ trình độ của mình đang ở ngưỡng nào. Nếu biết mình còn tham sân si, còn thích danh vọng lợi dưỡng, còn dễ đắm nhiễm tài sắc danh thực thực thù thì đừng để cho mình có điều kiện gần danh vọng lợi dưỡng, gần những việc dễ sanh khởi tham sân si và tránh xa tài sắc danh thực thù. Cũng giống như người đi đường phải biết được con đường mình đi còn bao xa để kế hoạch đi lại không đổ vỡ, đích thì chưa đến mà lương thực đã hết, hơi cùng lực kiệt.

Trong tu hành, đừng bao giờ nghĩ rằng ai đó sẽ giúp mình chứng đắc. Phải biết rõ rằng, ai tu này đắc. **“*Ông tu ông đắc, bà tu bà đắc*”**, thầy tu thầy đắc và trò tu trò đắc. Không phải là trò đắc thì thầy cũng đắc theo hay thầy đắc thì các học trò cũng đắc. Nếu

muốn đắc thì mỗi cá nhân phải làm đúng theo tiêu chuẩn. Cách đây nhiều năm, khi tôi đến Phụ Thọ, mọi người rất chân thật, nói rằng: “*Thầy dịch Kinh lâu năm, chắc tay của Thầy nhiều công đức lắm, thầy xoa đầu cho con.*” Nếu có suy nghĩ như thế thì bản thân tôi chỉ cần xoa đầu cho chính mình thì sẽ tiêu nghiệp, chứ đâu mắc bệnh khổ sắp chết. Tôi khuyên các cụ: “*Các cụ phải tu tập. Tu là đừng làm các việc ác, vâng làm các việc thiện. Tích cực mà làm việc thiện chứ không ai giúp mình tiêu được nghiệp đâu!*”

Khi các cụ không hiểu thì chúng ta phải giải thích cho các cụ hiểu, phải làm gì để tích công bồi đức. Chứ không phải là huyễn lộng, thấy người ta không hiểu, rồi chính mình làm bộ làm tịch xoa đầu cho người khác thì nghiệp chướng, bệnh khổ vẫn y nguyên. Lúc đó nhân quả mình phải tự gánh. Cho nên phải hết sức sáng suốt. Đừng bao giờ làm những việc gạt mình gạt người, làm những việc không đúng pháp, không đúng với chân tâm của mình. Chân tâm của chúng ta vốn dĩ là thuần tịnh thuần thiện. Làm những việc không tịnh, không thiện là gạt người rồi!

Chúng sanh mê mờ, không thấu hiểu là do không được gặp Phật pháp, thì đã rất đáng thương. Còn chúng ta, là người học Phật mà vẫn còn mê mờ, không thấu hiểu, vẫn bị gạt thì còn đáng thương hơn! Con người ngày nay rất tinh vi, họ dùng Phật pháp, dùng chuẩn mực Thánh Hiền để gạt người. Hình tướng thì như là người tu nhưng trong tâm thì không phải người tu. Chúng ta học Phật pháp thì phải biết rõ, người chân tu luôn trải qua đời sống nghiêm túc, thiếu dục tri túc – ít muốn biết đủ./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!